

HÌNH ẢNH HỌA TIẾT TRANG TRÍ RỒNG THỜI NGUYỄN TRONG THIẾT KẾ TRANG PHỤC ÁO DÀI HIỆN NAY

NGUYỄN HOÀNG TÂN^{1*}

Tóm tắt

Trong tâm thức của người Việt Nam và trong mắt bạn bè quốc tế, tà áo dài truyền thống từ lâu đã được coi là một biểu tượng thể hiện tinh hoa và văn hóa đặc trưng của dân tộc Việt Nam. Trải qua nhiều giai đoạn phát triển, tà áo dài không ngừng thay đổi nhưng vẫn giữ được tính truyền thống, mang lại vẻ đẹp thanh lịch, dịu dàng cho người phụ nữ Việt. Việc nghiên cứu và bảo tồn những giá trị truyền thống của trang phục áo dài trở nên vô cùng quan trọng trên hành trình hội nhập và phát triển toàn cầu ngày nay. Bên cạnh đó, họa tiết rồng từ thời nhà Nguyễn đại diện cho sự tinh túy và sáng tạo của văn hóa Việt. Việc kết hợp họa tiết rồng vào thiết kế áo dài không chỉ mang ý nghĩa sâu sắc mà còn tạo sự kết nối giữa hiện tại và quá khứ, nhằm bảo tồn và phát huy giá trị dân tộc trong trang phục truyền thống của người Việt Nam.

Từ khóa: Áo dài, thiết kế, họa tiết trang trí rồng thời Nguyễn, Việt Nam.

Abstract

From ancient times to the present day, in the minds of Vietnamese people and in the eyes of international friends, the traditional ao dai has been considered a symbol of the essence and culture of the Vietnamese people. Despite many periods of development, the ao dai has constantly changed but still maintains its traditional character, contributing to the elegant and gentle beauty of Vietnamese women. Researching and preserving traditional values in Ao Dai costumes has become extremely important on the journey of global integration and development today. In addition, dragon patterns from the Nguyen Dynasty represent the essence and creativity of Vietnamese culture. Combining dragon patterns into ao dai designs not only carries profound meanings but also creates a connection between the present and the past, preserving and promoting national values in the traditional costumes of Vietnamese people.

Keywords: Ao dai costumes, design, dragon motif from the Nguyen dynasty, Vietnam.

1. Đặt vấn đề

Áo dài Việt Nam, biểu tượng văn hóa đặc trưng của người phụ nữ Việt, đã trải qua nhiều

biến đổi quan trọng về kiểu dáng, cấu trúc, màu sắc, trang trí và chất liệu vải để phù hợp với sở thích thẩm mỹ hiện đại. Qua các sự kiện văn hóa nghệ thuật và cuộc thi nhan sắc quốc tế, tà áo dài đã được cải tiến để tạo ra những bộ trang phục dân tộc ấn tượng và tinh tế, vẫn mang giá trị văn hóa và tâm hồn Việt. Những

¹ Khoa Mỹ Thuật Ứng Dụng, Trường Đại học Văn Lang

* Người chịu trách nhiệm về bài viết: Nguyễn Hoàng Tân (Email: hoangtan5m@gmail.com)

màn trình diễn này cũng đã làm nền tảng cho các nhà thiết kế trẻ thể hiện khả năng sáng tạo và tôn vinh giá trị thẩm mỹ của áo dài.

Trong văn hóa Việt Nam, hình ảnh con Rồng đóng vai trò đặc biệt và mang ý nghĩa sâu sắc. Rồng từ lâu đã được coi là biểu tượng linh thiêng, liên quan mật thiết đến truyền thuyết “con Rồng cháu Tiên” của người Việt. Rồng tượng trưng cho quyền uy tuyệt đối của các vị vua, với sức mạnh hùng tráng, biểu hiện sự vượt trội và bất khả chiến bại trước mọi kẻ thù. Rồng cũng là biểu tượng của mưa thuận gió hòa, và nằm trong hàng bậc cao nhất của tứ linh “Long, Lân, Quy, Phụng”. Các triều đại Việt Nam đã sử dụng hình tượng Rồng để biểu thị quyền uy và tôn quý. Tùy thuộc vào từng triều đại, hình tượng Rồng cũng mang những ý nghĩa khác nhau: từ nhẹ nhàng, thanh thoát trong triều Lý; đại diện cho uy quyền và sức mạnh của Thiên tử trong triều Trần; bạc nhược và yếu đuối trong triều hậu Lê. Rồng thời Nguyễn thể hiện đầy đủ các “tổ chất” của một biểu tượng vua: mạnh mẽ, uy nghiêm nhưng đồng thời cũng rất thanh thoát, nhẹ nhàng. Hình tượng Rồng trong triều Nguyễn được khai thác một cách toàn diện và tận dụng vẻ đẹp riêng vốn có của nó. Cách thể hiện hình ảnh Rồng trong triều Nguyễn rất đa dạng và phong phú, xuất hiện trên nhiều di tích và di vật khác nhau. Sự phân biệt rõ ràng trong việc sử dụng hình tượng Rồng cho các vua chúa, quan lại và trong kiến trúc nghệ thuật dân gian.

Bài báo này sẽ trình bày các phương pháp ứng dụng các họa tiết trang trí Rồng thời Nguyễn vào thiết kế trang phục áo dài hiện nay. Sự kết hợp giữa truyền thống và hiện đại trong áo dài với họa tiết Rồng tạo nên một sự hấp dẫn đặc biệt, đồng thời thể hiện sự đa dạng và sáng tạo trong ngành thời trang Việt Nam. Chúng ta sẽ có cái nhìn sâu sắc hơn về sự pha trộn giữa truyền thống và hiện đại trong thiết kế áo dài.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1 Nét thẩm mỹ trong thiết kế áo dài hiện đại

Tiền thân của áo dài Việt Nam là chiếc áo giao lĩnh (năm 1744). Đây là kiểu dáng sơ khai nhất của áo dài Việt Nam. Áo giao lĩnh còn được gọi là áo đối lĩnh, được may rộng, xẻ hai bên hông, cổ tay rộng, thân dài chấm gót. Thân áo được may bằng 4 tấm vải kết hợp mặc cùng thắt lưng màu và váy đen. Sau đó, đến thế kỷ thứ 17, áo dài được cách điệu thành kiểu áo dài tứ thân để thuận tiện cho phụ nữ lao động và sản xuất. Ở thời vua Gia Long, áo dài ngũ thân xuất hiện. Loại áo này thường được may thêm một tà nhỏ để tượng trưng cho địa vị của người mặc trong xã hội. Giai cấp quan lại quý tộc thường mặc áo ngũ thân để phân biệt với các tầng lớp nhân dân lao động trong xã hội. Liên tiếp sau đó là các kiểu áo dài Lemur, áo dài Lê Phổ, áo dài Raglan. Đến năm 1970, áo dài truyền thống Việt Nam mới ra đời và hoàn chỉnh cho đến ngày nay. Một bộ áo dài truyền thống có cấu tạo gồm tay áo, cổ áo, hai tà áo và quần. Cổ áo thường may cao khoảng 3cm, tay áo dài đến cổ tay, thân áo được thiết kế ôm dáng có nút bấm hoặc cài ở một bên. Tà áo gồm hai tà, được xẻ từ eo cho đến gần cổ chân. Ở phần thân ngực và sau lưng sẽ có chiết li. Quần mặc với áo dài sẽ có độ dài từ eo cho đến hết mắt cá chân hoặc có thể dài đến gót bàn chân, ống quần rộng.

Áo dài hiện đại là loại áo được hình thành khi có sự áp dụng của khoa học kỹ thuật mới vào thiết kế hình dáng, chất liệu, màu sắc... Thuật ngữ “hiện đại” cũng được GS. Hoàng Phê cho rằng: I. Thuộc về thời đại ngày nay. II. Có áp dụng những phát minh, những thành tựu mới nhất của khoa học và kỹ thuật ngày nay [1, tr. 438]. Như vậy có thể thấy chính chiếc áo dài 2 tà đã được áp dụng khoa học kỹ thuật và phương pháp thiết kế mới như công nghệ

dệt vải khổ rộng và công thức toán học của Phương Tây. Khi thiết kế sử dụng vải khổ lớn đã biến đổi áo dài từ 5 thân trở thành 3 thân và cuối cùng 2 thân - còn gọi là áo 2 tà. Hay từ dáng áo dài rộng suông thẳng khi thiết kế theo phương pháp chiết ly đã giúp chiếc áo có độ vừa vặn ôm sát cơ thể của người mặc, có thể nói áo dài hiện đại được xác định từ những năm 1930.

Theo Immanuel Kant, thẩm mỹ là khoa học về cái đẹp: Cái đẹp chính là làm hài lòng một cách phổ biến, phù hợp với mục đích... [2, tr. 94]. Thẩm mỹ trong thiết kế áo dài được thể hiện qua hình thức trang trí, bố cục sắp đặt, phối màu, sử dụng chất liệu... Nhà thiết kế (NTK) sử dụng ngôn ngữ tạo hình để diễn tả ý tưởng sáng tác, mang lại giá trị nghệ thuật trên mỗi sản phẩm áo dài. Ngôn ngữ tạo hình nhằm miêu tả không gian trên áo dài (không gian ba chiều trên cơ thể người) và chính không gian đó tác động tới thị giác người đối diện, gợi nên những liên tưởng về động - tĩnh, nông - sâu, lồi - lõm hay thực - ảo... mang tính nghệ thuật. Có thể nói những mẫu áo dài có giá trị nghệ thuật mới tạo sự đồng điệu giữa người mặc với ý tưởng sáng tạo của nhà thiết kế.

Những biến đổi từ văn hóa truyền thống sang văn hóa hiện đại đã tác động rất lớn tới tư duy và quan điểm thẩm mỹ của người Việt, đặc biệt là các nhà thiết kế trang phục. Họ đã tiếp nhận những điều hay, mới và lạ từ các nền văn hóa trên thế giới và đưa chúng vào những quan điểm, ý tưởng sáng tạo trong thiết kế áo dài. Do đó, dễ dàng nhận thấy nhiều mẫu áo dài đều có xu hướng lấy nghệ thuật trang trí làm chủ đạo và tạo nên hiệu ứng thẩm mỹ đặc trưng trong thiết kế áo dài hiện đại. Đề tài được thiết kế chủ yếu là cách điệu hóa và tả thực ý tưởng. NTK thông qua nguyên tắc cơ bản của nghệ thuật trang trí như tạo sự cân đối, nhịp điệu, nhắc lại, đối lập/tương phản, điểm nhấn...

nhưng lại gợi được sự cân bằng về bố cục hình ảnh trên thân áo. Nghệ thuật trang trí trên áo dài đã xuất hiện cùng với sự ra đời của áo dài. Nghệ thuật trang trí được tạo ra từ nhiều cách thức khác nhau như xếp ly, tạo đường lượn sóng nổi, hoa văn dệt chìm trên vải, hoa văn thêu, in, đính kết phụ kiện (cườm, hạt trang trí, ...). Từ nghiên cứu các mẫu áo dài trong những năm qua, các mẫu thiết kế thường có nhiều biến đổi về tính trang trí, trong khi đó hình dáng ít thay đổi. Hình dáng chính là căn cốt, là yếu tố mẫu mực tạo nên giá trị của áo dài nên ít bị biến đổi. Từ điều này cho thấy hình dáng áo là yếu tố tĩnh, các yếu tố khác dễ biến đổi để thể hiện ý tưởng sáng tạo nên được coi là động. Trong tư duy thẩm mỹ thiết kế áo dài, sự sáng tạo gợi lên những liên tưởng thị giác về các trạng thái của tạo hình, điển hình như trạng thái động - tĩnh. Trạng thái tĩnh gồm hai yếu tố hình dáng và kết cấu xẻ tà. Trạng thái động gồm các yếu tố: màu sắc, trang trí, chất liệu vải, bố cục.

2.2 Về đẹp mỹ thuật Rồng trong văn hóa thời nhà Nguyễn

Khi so sánh rồng thời Nguyễn với các con rồng trong những thời kỳ trước đó ở Việt Nam, PGS. TS Tống Trung Tín đã nêu những nét đẹp đặc trưng về rồng thời Nguyễn như sau: Đầu rồng bao giờ cũng là một khối phức tạp nhất, chòm đầu thường bẹt và nổi lên một cách vừa phải, đó là cách thức đã có ít nhất từ thời Lê sơ, kiểu đầu thú với trán như bị ấn đi. Mắt rồng nhiều con thường là hai u tròn lồi hẳn ra, không lớn nhưng nhìn dữ (trên rồng đá thường mắt giọt lệ). Mũi giống mũi lân hoặc sư tử, gồ lên và hơi khoằm. Từ hai hốc mắt cạnh mũi hai chiếc đao mảnh thường bay ra phía trước, đôi khi cuộn xoắn lại (rồng thời Lê sơ cũng có đao này, nhưng chỉ thể hiện lượng sóng). Miệng thường há to để lộ hàm răng răng nanh nhọn chắc khỏe. Rồng Lý không có

sùng. Sùng rồng thon dài có một ngạnh cong nhẹ nhô ra. Vây lưng thống nhất tia đều, dài, mảnh và lặp đi lặp lại đều đặn. Tóc nhiều, chẻ kiểu nan quạt, lượn sóng nhẹ cho tới mũi đao. Long mày và râu có khi theo kiểu răng cưa lớn, có khi râu được thể hiện theo kiểu tóc. Thân chạm vẩy đơn hoặc kép, hiếm có con đề tron. Sóng lưng thường là hàng vây như những gai tam giác nhọn. Bụng rồng chia đốt rần và chân thường làm theo từng cặp, mọc ra cùng một chỗ trong tư thế chân trước chân sau, các móng chân chính thường xòe ra. Hình tượng rồng dùng cho vua, chân có năm móng mảnh mẽ, đó là một quy định ảnh hưởng từ Trung Hoa, ở đất Việt thì đã có từ thời Lê sơ, còn quan và tầng lớp quý tộc chỉ được phép dùng rồng bốn hoặc ba móng, đuôi không có bờm lông, các chi tiết hoa văn lờ mờ hơn rồng cung đình. Rồng trên mái đình, chùa, miếu thường cũng chỉ có bốn móng.

Theo Vĩnh Phôi (1999), với cuốn “Những kiểu thức trang trí Huế”, in trong Tập san Nghiên cứu Huế của trung tâm nghiên cứu Huế, tập 1 có viết “Nghệ nhân Huế đã vận dụng biến hóa tài tình thành Rồng Huế, thường có sùng mọc ở vị trí tai, khác với Rồng Trung Quốc và thời Lý - Trần. Vây bao phủ toàn thân, một thứ bờm có ngạnh. Bờm và đuôi xoắn tròn biến thể thành những ngọn giáo đã xuất hiện thời Lê, chân có móng sắc. Những con Rồng trang trí thời nhà Nguyễn có tính oai vệ, khí thế sinh động và toát lên uy quyền của nhà Nguyễn. Vì muốn diễn đạt nhiều ý nghĩa sâu sắc nên nhiều Rồng Huế gần với tả thực và cầu kỳ, tỉ mỉ, nhưng uyển chuyển có nhiều tiết điệu sống động với nhiều chất liệu” [3, tr. 116].

3. Kết quả và thảo luận

3.1 Biểu hiện ứng dụng họa tiết rồng thời Nguyễn trong thiết kế áo dài

Trong quá trình phát triển lịch sử của đất

nước, họa tiết trang trí nói chung và họa tiết rồng thời Nguyễn nói riêng đã trở thành một phần không thể thiếu của bản sắc văn hóa, mang đến giá trị thẩm mỹ và phản ánh tư duy, truyền tải về nền văn minh của xã hội. Đề tài ứng dụng sáng tạo họa tiết rồng thời Nguyễn trong thiết kế áo dài hiện đại như là phong cách biểu hiện họa tiết trên nhiều nền chất liệu của áo dài. Trong quá trình ứng dụng, các NTK đã tìm cách tạo ra sự tương thích hài hòa giữa họa tiết rồng thời Nguyễn và chất liệu vải áo dài. Họ đã tận dụng sự đa dạng và linh hoạt của các chất liệu để sắp xếp và kết hợp họa tiết một cách sáng tạo, không chỉ tuân thủ theo những mẫu cố định. Điều này cho phép họ thể hiện sự sáng tạo, tạo ra những thiết kế áo dài độc đáo và đa dạng.

3.1.1 Ứng dụng trọn vẹn họa tiết rồng thời Nguyễn vào trang phục áo dài

Hình 1 - Thúy Vân giành Á Hậu 3 Hoa Hậu Quốc Tế 2015.

Theo tổng hợp tư liệu thông tin bối cảnh sử dụng những thiết kế áo dài ứng dụng toàn bộ họa tiết, việc ứng dụng toàn bộ những biểu hiện họa tiết rồng thường được thiết kế trên áo dài tại các sự kiện lớn về cuộc thi nhan sắc tại đấu trường quốc tế, nhằm mang lại sự ấn tượng về nền bản sắc văn hoá tự hào sâu sắc của Việt nam. Phần biểu hiện này được thể hiện rất tinh tế, thẩm mỹ cao thông qua những đặc điểm thiết kế đa dạng về hình dáng, màu sắc, chất liệu vải và tính trang trí. Áo dài hiện đại với mục đích giới thiệu nền văn hóa Việt Nam đa dạng và bản sắc tại các đấu trường nhan sắc quốc tế, trang phục dân tộc là những mẫu áo dài thường được thiết kế mang tính ấn tượng, trình diễn. Điển hình là bộ áo dài mang họa tiết rồng gây chú ý của Phạm Hồng Thúy Vân tại Miss International 2015 [4, Hình 1]. Hình dáng và kết cấu được kế thừa từ áo dài truyền thống, phần thân ôm đủ cơ thể đủ để tôn lên đường cong của người phụ nữ Việt. Được biết, công đoạn thực hiện chiếc áo dài cho Thúy Vân khá cầu kỳ với kỹ thuật thêu tay, dựng vest hiện đại, được thực hiện từ 1.000 tép chỉ Koma Japan. Điểm nhấn của trang phục là hình rồng thêu 3D trên thân áo, có chiều dài tới 1,2 mét. 2.000 viên pha lê cũng đã được sử dụng để đính kết lên chiếc áo dài, sử dụng tông vàng vương giả với họa tiết rồng chỉ thêu vàng gold, tạo điểm nhấn nổi bật hoa văn mang tính lịch sử dân tộc, để tạo nên hiệu ứng lung linh cho trang phục. Kỹ thuật này tạo độ nổi bật và trang trọng đúng với mục đích ứng dụng tại sự kiện văn hóa sắc đẹp, góp phần tạo nên thành công của trang phục truyền thống áo dài và cũng là yếu tố góp phần giúp Thúy Vân đoạt giải Á hậu cuộc thi Hoa hậu Quốc tế.

3.1.2 Cách ứng dụng bố cục họa tiết rồng thời Nguyễn trên áo dài

Qua nghiên cứu họa tiết rồng thì lối bố

cục dễ nhận thấy nhất đó là lối bố cục trung tâm. Đây là lối bố cục được sử dụng khá phổ biến trong thiết kế áo dài do dễ dàng áp dụng, mang lại hiệu quả thẩm mỹ cao. Bố cục trung tâm có tính ổn định, là cách hiệu quả để thu hút sự chú ý với đối tượng chính trong ứng dụng sáng tạo thiết kế áo dài. Áp dụng cơ sở lý luận về bố cục trang trí trong mỹ thuật nghiên cứu trực tiếp, việc xác định bố cục trang trí theo lối bố cục trung tâm họa tiết rồng. Các nguyên lý sắp đặt, hình thức biểu hiện họa tiết trên bề mặt vải áo dài là thành tố quan trọng để tạo nên bố cục có giá trị nghệ thuật.

Bên cạnh đó, còn lối bố cục đối xứng họa tiết qua trục dọc tà áo dài, cụ thể trên 2 tay áo. Trong sản phẩm thiết kế áo dài mang

Hình 2 - Miss International: Bộ áo dài giúp Tường San giành giải trang phục dân tộc.

tên “Rồng châu mặt trời” đã giúp đại diện Việt Nam - Á hậu Tường San đoạt giải “Trang phục dân tộc đẹp nhất” tại Miss International - Hoa hậu Quốc tế 2019 [5, Hình 2]. Biểu tượng họa tiết rồng được sử dụng kỹ thuật kết cườm nổi 3D, kích thước hình in họa tiết vừa phải đủ độ tinh tế, phù hợp với dáng người mặc, tạo mảng chính, mảng phụ rõ ràng. Màu sắc nổi bật, tạo vẻ sang trọng, uy quyền, trang trọng, tôn lên thần thái cao quý. NTK đã lựa chọn những họa tiết mang đậm những giá trị truyền thống đưa vào thiết kế trong tà áo dài hiện đại thông qua những công nghệ kỹ thuật hiện đại tạo nên những hiệu quả thẩm mỹ tích cực.

3.2 Các ứng dụng về ý tưởng thiết kế và tạo hình

3.2.1 Ý tưởng về tinh thần dân tộc:

Trong quá trình phát triển, yếu tố truyền thống đã có sự xuất hiện từ trước, trong khi yếu tố hiện đại phát triển muộn hơn, nhưng nhanh chóng tiến bộ nhờ tính linh hoạt của đời sống xã hội. Yếu tố hiện đại được thể hiện thông qua nhiều hình thức mới dựa trên ý tưởng sáng tạo và tư duy thiết kế của con người. Trên cơ sở kế thừa nền mỹ thuật cổ và họa tiết truyền thống của dân tộc, quá trình ứng dụng sáng tạo họa tiết rồng đã tiếp thu, hội nhập và biến đổi, kết hợp với yếu tố hiện đại mang tính xu hướng để tạo ra sự hài hòa trong các sản phẩm áo dài thiết kế, đáp ứng nhu cầu thị hiếu của người tiêu dùng hiện đại. Sự kết hợp giữa yếu tố truyền thống và nét hiện đại được thể hiện thông qua các kỹ thuật, bao gồm cả các kỹ thuật thủ công và áp dụng các kỹ thuật mới. Tuy nhiên, điều mà các nhà thiết kế luôn quan trọng và muốn truyền tải đến công chúng và người tiêu dùng là giữ được bản sắc văn hóa và tinh thần dân tộc trong từng sản phẩm áo dài.

3.2.2 Ứng dụng cách thể hiện đỉnh nổi họa tiết rồng trên áo dài

Họa tiết rồng có nhiều lối kỹ thuật chế tác. Cũng như các thời kỳ khác, trong nghệ thuật thời Nguyễn, đặc biệt là trong nền nghệ thuật cung đình, ở khắp mọi di tích và di vật, hình ảnh phổ biến nhất, nổi bật nhất vẫn là con rồng. Lối kỹ thuật chủ yếu nhóm họa tiết này là kiến trúc điêu khắc, một sản phẩm tinh xảo đòi hỏi kỹ thuật của những người thợ có tay nghề cao. Lối tạo hình này mang lại ý tưởng cảm hứng cho các NTK thể hiện kỹ thuật thêu, đính kết hạt nổi trên áo dài, vẽ tay, in phun nhũ... trên bề mặt vải áo dài. Tuy kiểu dáng của áo dài hiện đại của giai đoạn đầu thế kỷ XXI đã cách tân và sửa đi một số đường nét khác với kết cấu áo dài của Lemur, Lê Phổ ở các đường cắt, đường may, đường giao các thân áo với nhau. Nhưng vẫn có chung một dáng áo truyền thống, được chỉnh ôm gọn với cơ thể người phụ nữ, tôn lên đường cong, nét đẹp vốn có của người phụ nữ Việt Nam bằng sự thanh lịch, kín đáo, nhẹ nhàng. Các hình thức ứng dụng họa tiết trong thiết kế áo dài theo xu hướng trang phục, theo nhu cầu sử dụng, theo tình hình văn hóa xã hội thực tế mà có những sự thay đổi nhất định để phù hợp với thẩm mỹ đương thời.

4. Kết luận

Áo dài Việt Nam - đại diện cho một nét đẹp văn hóa, không chỉ đẹp về kiểu dáng và đường nét mà điều quan trọng chiếc Áo dài ấy mang nhiều ý nghĩa kết tinh những nét đẹp tinh hoa của dân tộc. Tất cả những tâm tư, suy nghĩ của con người đều được cộng đồng hoá, biểu hiện rõ nét qua trang phục. Đây chính là cốt lõi của truyền thống văn hoá. Ở cấp độ cá nhân của các NTK, áo dài thể hiện tính tư duy thiết kế, quan điểm thẩm mỹ và đáp ứng nhu cầu đối với người sử dụng. Do vậy ngay từ

đầu NTK cần lựa chọn lối bố cục họa tiết rộng phù hợp với cách ứng dụng thiết kế áo dài có kết cấu và hình dáng, chất liệu vải, màu sắc nào sẽ phù hợp với họa tiết rộng. Mô típ trang trí họa tiết rộng thời Nguyễn được ứng dụng vào thiết kế áo dài như thế nào cũng là cả một sáng tạo nghệ thuật được sắp xếp bố trí cân đối hoàn chỉnh, sử dụng chất liệu màu sắc hài hòa thể hiện sự tài hoa các nghệ nhân áo dài.

Bên cạnh những thành tựu, thì vẫn còn không ít hạn chế. Những hạn chế trong thiết kế áo dài ứng dụng họa tiết rộng thời Nguyễn của các NTK đa phần là do sự sáng tạo quá đà, chạy theo thị trường và hạn chế về kiến thức văn hóa dân tộc. Do đó dẫn tới những sáng tạo còn xa rời với thẩm mỹ truyền thống dân tộc. Từ những hạn chế sẽ là những bài học kinh nghiệm cho sự sáng tạo, thiết kế áo dài của những người làm thiết kế trong quá trình giao lưu hội nhập hiện nay, cũng như góp vào việc định hướng tuyên truyền cho thế hệ trẻ trong nước về giá trị thẩm mỹ, văn minh tiên tiến. Cùng với đó là quảng bá hình ảnh đất nước, con người trong niềm tự hào vinh danh áo dài phụ nữ Việt đối với bạn bè quốc tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] GS. Hoàng Phê, Từ điển tiếng Việt, Viện ngôn ngữ học, Nxb Đà Nẵng, 2003
- [2] Immanet Kant (Bùi Văn Nam Sơn dịch), Phê phán năng lực phán đoán (Mỹ học và mục đích luận), Nxb Tri thức Hà Nội, 2015.
- [3] Vĩnh Phối, Những kiểu thức trang trí Huế, tập 1, Tập san nghiên cứu Huế, Nxb Trung Tâm nghiên cứu Huế, 1999
- [4] Hình 1 - Thúy Vân giành Á Hậu 3 Hoa Hậu Quốc Tế 2015 - <https://vnexpress.net/thuy-van-gianh-a-hau-3-hoa-hau-quoc-te-2015-3307495.html>
- [5] Hình 2 - Miss International: Bộ áo dài giúp Tường San giành giải trang phục dân tộc - <https://laodong.vn/photo/miss-international-bo-ao-dai-giup-tuong-san-gianh-giai-trang-phuc-dan-toc-765534.lido>

Ngày nhận bài: 11/06/2023

Ngày gửi phản biện: 10/08/2023

Ngày duyệt đăng: 15/09/2023